

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

В. П. Шибіко

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

ІДЕЇ. ПОГЛЯДИ. ДУМКИ

Київ
Юрінком Інтер
2022

УДК 343.1
Ш55

*Присвячується світлій пам'яті моєї дорогої дружини Надії Устинівни –
моєї опори й підтримки у всіх творчих та інших життєво важливих справах.*

Видання подається в авторській редакції

Шибіко В. П.

Ш55 **Кримінальний процес. Ідеї. Погляди. Думки.** Київ: Юрінком
Інтер, 2022. 352 с.

ISBN 978-966-667-797-9

У виданні зібрано системний контент з кримінального процесу. Це – творчий доробок, до складу якого входять праці автора різних часів. Головне, що їх вирізняє, – актуальність та аналітичність матеріалу. У книзі викладено погляди автора, присвячені вирішенню наукових та практичних питань розвитку кримінального процесу. Розглядаються інституціональні проблеми, зокрема: призначення і завдання кримінального процесу, забезпечення доступу до правосуддя, повага до суду, співвідношення повноважень прокурора і слідчого судді під час досудового розслідування, правовий статус обвинуваченого, потерпілого, свідка та інших учасників кримінального процесу. Проаналізована еволюція кримінального процесу України за 30 років Незалежності України.

Видання може зацікавити юристів, які спеціалізуються на вирішенні проблем українського кримінального процесу. Воно стане у пригоді науковцям, викладачам та студентам юридичних закладів освіти.

УДК 343.1

*Щиро вдячний за підтримку В. О. Гринюку, О. М. Маліневському,
колективу Видавництва «Юрінком Інтер» та його керівнику В. С. Ковальському,
завдяки яким стало можливим видання цієї книги.*

ISBN 978-966-667-797-9

© Шибіко В. П., 2022
© Юрінком Інтер, 2022

ПЕРЕДМОВА.....	7
ЧАСТИНА 1. СИСТЕМА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЕРЖАВ ПРЕЦЕДЕНТНОГО ПРАВА ТА КОНТИНЕНТАЛЬНОГО ПРАВА (МОВОЮ ОРИГІНАЛУ)	
УГОЛОВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ВЕЛИКОБРИТАНИИ, США И ФРАНЦИИ	
ВВЕДЕНИЕ.....	14
УГОЛОВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ВЕЛИКОБРИТАНИИ	15
Глава 1. ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА.....	15
Глава 2. ДОКАЗАТЕЛЬСТВЕННОЕ ПРАВО.....	18
§ 1. Основные положения	18
§ 2. Источники доказательств.....	21
Глава 3. ВОЗБУЖДЕНИЕ УГОЛОВНОГО ПРЕСЛЕДОВАНИЯ И РАССЛЕДОВАНИЕ УГОЛОВНЫХ ДЕЛ	30
Глава 4. ПРОИЗВОДСТВО ПО УГОЛОВНЫМ ДЕЛАМ В СУДАХ ПЕРВОЙ ИНСТАНЦИИ	35
§ 1. Уголовные суды Англии.....	35
§ 2. Производство по делам, рассматриваемым в Суде Короны	38
§ 3. Суммарное производство	48
Глава 5. ОБЖАЛОВАНИЕ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ.....	51
§ 1. Апелляция на решения Суда Короны.....	51
§ 2. Апелляция на решения судов суммарной юрисдикции.....	55
УГОЛОВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО США	58
Глава 1. ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА.....	58
Глава 2. ДОКАЗАТЕЛЬСТВА.....	63
Глава 3. ВОЗБУЖДЕНИЕ УГОЛОВНОГО ПРЕСЛЕДОВАНИЯ И РАССЛЕДОВАНИЕ ПРЕСТУПЛЕНИЙ	67
Глава 4. ПРЕДАНИЕ ОБВИНЯЕМОГО СУДУ	77
Глава 5. РАЗБИРАТЕЛЬСТВО УГОЛОВНЫХ ДЕЛ В СУДАХ ПЕРВОЙ ИНСТАНЦИИ	82
§ 1. Уголовные суды	82
§ 2. Порядок рассмотрения уголовных дел в суде присяжных.....	84
§ 3. Суммарное производство	90
Глава 6. ОБЖАЛОВАНИЕ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ.....	91
УГОЛОВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ФРАНЦИИ.....	97

Глава 1. ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА.....	97
Глава 2. ДОКАЗАТЕЛЬСТВА.....	101
Глава 3. ВОЗБУЖДЕНИЕ УГОЛОВНОГО ПРЕСЛЕДОВАНИЯ И ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ РАССЛЕДОВАНИЕ УГОЛОВНЫХ ДЕЛ.....	106
§ 1. Возбуждение уголовного преследования	106
§ 2. Предварительное следствие.....	107
§ 3. Дознание	114
Глава 4. ПРЕДАНИЕ ОБВИНЯЕМОГО СУДУ	116
Глава 5. РАЗБИРАТЕЛЬСТВО УГОЛОВНЫХ ДЕЛ В СУДАХ ПЕРВОЙ ИНСТАНЦИИ.....	117
§ 1. Уголовные суды	117
§ 2. Порядок рассмотрения дел о преступлениях в суде присяжных.....	118
§ 3. Порядок рассмотрения уголовных дел в исправительных и полицейских трибуналах	127
Глава 6. ОБЖАЛОВАНИЕ ПРИГОВОРОВ	129
§ 1. Апелляция	130
§ 2. Кассация и ходатайство о ревизии	131

ЧАСТИНА 2. АДВОКАТУРА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

СУЧАСНІ СИСТЕМИ АДВОКАТУРИ

РОМАНО-ГЕРМАНСЬКА СИСТЕМА АДВОКАТУРИ

АДВОКАТУРА НІМЕЧЧИНИ 137

1. Загальні положення участі адвоката-захисника
обвинуваченого у кримінальній справі 137
  2. Адвокат у кримінальному процесі 137
- Участь адвоката-захисника у попередньому розслідуванні
кримінальної справи 139
- Участь захисника в суді першої інстанції 140
- Участь адвоката-захисника в оскарженні і перегляді судових рішень 140
- Адвокат–представник потерпілого 142

АДВОКАТУРА ФРАНЦІЇ 144

1. Загальні передумови участі адвоката у кримінальному процесі..... 144
  2. Адвокат у кримінальному процесі 144
- Участь адвоката в стадії попереднього розслідування 144

Участь адвоката у судовому розгляді справи.....	145
Участь адвоката в оскарженні і перегляді судових рішень.....	147
АДВОКАТУРА УКРАЇНИ.....	149
Адвокат у кримінальному процесі	149
СИСТЕМА АДВОКАТУРИ ЗАГАЛЬНОГО ПРАВА	
АДВОКАТУРА АНГЛІЇ.....	158
1. Загальні питання участі адвоката в кримінальному процесі Англії	158
2. Адвокат у кримінальному процесі	158
Адвокат у стадії попереднього розслідування	160
Адвокат в Суді Корони	162
Адвокат-захисник в апеляційному провадженні	163
АДВОКАТУРА США.....	166
1. Адвокат у кримінальному процесі	166
Участь адвоката у попередньому слідстві	167
Участь адвоката в розгляді справи судом присяжних.....	170
Участь адвоката в оскарженні судових рішень	171

ЧАСТИНА 3. ІДЕЇ, ЗБАГАЧЕНІ НАУКОВИМИ РОЗДУМАМИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ

ПОВАГА ДО СУДУ ЯК ОБОВ'ЯЗОК УЧАСНИКІВ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ КРИМІНАЛЬНОЇ СПРАВИ.....	173
СВІДОК У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА	176
СВІДОК ЯК СУБ'ЄКТ СВОБОДИ ВІД САМООБВИНУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	180
РЕВІЗИЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПІДСУДНОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФРН.....	185
АПЕЛЯЦІЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФРН	189
ПРАВО ОСОБИ НА СВОБОДУ ВІД САМОВИКРИТТЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ ДІЙ З ЇЇ УЧАСТЮ	195
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ОСОБИ НА ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ У СИСТЕМІ ПРИНЦИПІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ.....	202
ВИДАЧА ОСОБИ (ЕКСТРАДИЦІЯ) І ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ.....	208

ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ І ЗАВДАНЬ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ	219
ПОЛОЖЕННЯ ПРОЕКТУ КПК УКРАЇНИ ЩОДО ПРОЦЕСУАЛЬНИХ РІШЕНЬ ОРГАНІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ	225
Крок за кроком.....	225
Рух кримінальної справи.....	226
Перевірка заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення	227
Підозрювані й обвинувачені.....	229
Потерпілий.....	230
Підсумкові рішення	230
Встановлення граничного строку досудового слідства	231
ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МАТЕРІАЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ СПРАВИ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ОСОБИ ДО ПРАВОСУДДЯ.....	232
ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО ЗА НОВИМ КПК УКРАЇНИ 2012 РОКУ	248
ДОСТУП ПОТЕРПІЛОГО ДО ПРАВОСУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ З ПРИВАТНОЮ ФОРМОЮ ОБВИНУВАЧЕННЯ ЗА КПК УКРАЇНИ 2012 РОКУ	254
ДЕЯКІ НОВЕЛИ ЧИННОГО КПК УКРАЇНИ ПОТРЕБУЮТЬ ПОДАЛЬШОГО ОСМИСЛЕННЯ Й УДОСКОНАЛЕННЯ.....	263
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРОКУРОРА І СУДУ СТОСОВНО ОХОРОНИ ПРАВ ОСОБИ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА ЧАС НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	270
ПОВЕРНЕННЯ СПРАВИ НА ДОДАТКОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ Й НОВІ ФОРМИ ВІДНОВЛЕННЯ ДОСУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗА РІШЕННЯМ СУДУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ	282
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	299
РОЗВИТОК ПРАВНИЧОЇ ДУМКИ НА КАФЕДРІ ПРАВОСУДДЯ.....	310
ЕВОЛЮЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ УКРАЇНИ ЗА 30 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	318
ВСТУП.....	318
ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ	318
Список використаних джерел	345